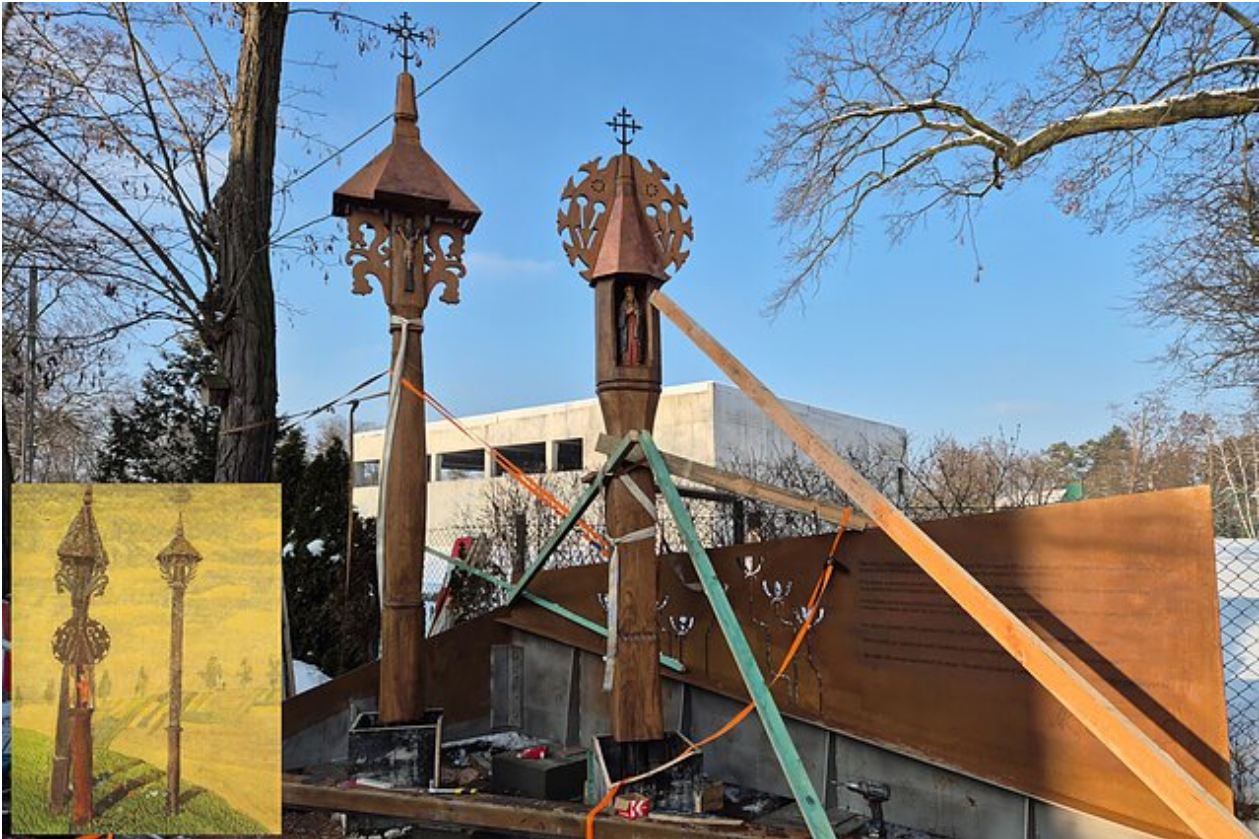

Čiurlionio metai Lenkijoje: nuo kultūrinio dialogo iki memorialinio įamžinimo Markose

2025-ieji Lenkijoje tapo išskirtiniais Mikalojaus Konstantino Čiurlionio metais - menininko 150-osioms gimimo metinėms skirtas platus kultūrinių iniciatyvų ciklas ne tik priminė jo kūrybinį palikimą, bet ir dar kartą atskleidė gilius, istoriškai susiformavusius ryšius su Lenkija. Varšuvoje jis praleido daugiau nei dešimt brandžių gyvenimo metų, baigė muzikos ir dailės studijas, o netoli Lenkijos sostinės esančiame Markų mieste prabėgo paskutiniai jo gyvenimo mėnesiai. Šeštadienį čia įvyks naujo M. K. Čiurlioniui skirto memorialinio objekto inauguracija, rašoma Lietuvos kultūros atašė Lenkijoje pranešime žiniasklaidai.

Memorialinė kompozicija įrengta netoli istorinės vietos - Raudonojo dvaro, kuriame 1910-1911 m. veikė daktaro Władysława Olechnowicziaus privati ligoninė. Čia M. K. Čiurlionis gydėsi ir mirė. Šis pastatas iki šiol laikomas viena svarbiausių menininko atminties vietų Lenkijoje.

Žemaitiškas koplytstulpis ir stogastulpis šalia Varšuvos primins M. K. Čiurlionį
| J. Mičiulienės / KPD pranešimo nuotr.

Memorialinę kompoziciją sudaro tautodailininko Antano Vaškio sukurtas stogastulpis ir koplytstulpis bei informacinė lenta su M. K. Čiurlionio citata ir gyvenimo metų įrašu. Meninių sprendinių pasiūlė ir įrengimu rūpinosi Kultūros paveldo departamentas prie Lietuvos kultūros ministerijos. Projekto įgyvendinimą koordinuojant ir derinant sprendinius su vietos institucijomis, svarbų vaidmenį atliko Lietuvos kultūros atašė Lenkijoje ir Ambasada Lenkijoje.

Lietuvos kultūros atašė Lenkijoje Ana Kočegarova-Maj pabrėžia ilgalaikę jubiliejinių metų misiją: „Šiuos metus matau kaip svarbų slenkstį ir pradžią naujiems ilgalaikiams projektams su Lenkija. Čia gausu M. K. Čiurlionio atminties pėdsakų – mūsų pareiga juos ne tik prisiminti, bet ir aktyviai puoselėti, ieškant šiuolaikiškų, gyvų jo kūrybos aktualizavimo formų. Nuoširdžiai dėkoju Lenkijos kultūros institucijoms ir visiems partneriams, taip pat Lietuvos institucijoms, kurių nuoseklus darbas lėmė tai, kad 2025 metais Čiurlionis dar ryškiau šviečia Lenkijos kultūriniam žemėlapyje.“

Įgyvendinant memorialinį objektą ir visą Čiurlionio metų programą, indėlį įnešė Lenkijos Prezidento kanceliarija, Lenkijos kultūros ir nacionalinio paveldo ministerija, Markų miesto savivaldybė, Volomino apskrities administracija,

dalyvavę tiek naujojo objekto, tiek kitų Čiurlionio metų renginių įgyvendinime.

Numatoma ir toliau tęsti Lietuvos ir Lenkijos bendradarbiavimą, ypatingą dėmesį skiriant M. K. Čiurlionio kūrybos sklaidai ir tyrimams – tarp strateginių kryptių svarstomas monografijos apie Čiurlionį leidimas lenkų kalba bei nauji tarpdisciplininiai projektai, stiprinantys menininko vietą abiejų šalių kultūriniame lauke.

Sausio 31 d. Lenkijos nacionalinėje filharmonijoje Čiurlionio „Miške“ atliks Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras.

M. K. Čiurlionio metinėms skirto renginio akimirka Lenkijoje | Pranešimo autorių nuotr.

Intensyvi jubiliejinių metų programa

M. K. Čiurlionio 150-mečio programą Lenkijoje aktyviai įgyvendino abiejų šalių nacionalinės, regioninės ir savivaldybių kultūros institucijos. Per metus surengta beveik 50 įvairaus pobūdžio renginių – nuo koncertų ir parodų iki edukacinių, tarpdisciplininių ir skaitmeninių projektų. Ypatingas dėmesys skirtas muzikiniam palikimui, tačiau ne mažiau svarbi vieta teko ir vizualinei, edukacinei bei šiuolaikinėms Čiurlionio interpretacijoms.

Tarp ryškiausių metų akcentų - Lietuvos kamerinio orkestro koncertas Nacionalinėje filharmonijoje Varšuvoje ir Čiurlionio gimtadienio minėjimas Fryderyko Chopino muzikos universitete - jo alma mater - su šio universiteto studentų atliekamais kūriniais (abu renginiai buvo muzikos festivalio „Eufonie“ dalimis), Šiaulių valstybinio choro „Polifonija“ koncertai Sudetų filharmonijoje ir istorinėje Vroclavo universiteto auloje Leopoldina, Čiurlionio gimtadienio minėjimas Fryderyko Chopino muzikos universitete - jo alma mater - su šio universiteto studentų atliekamais kūriniais, Lietuvos simfoninio orkestro ir choro „Vilnius“ koncertai Torunėje, taip pat Čiurlionio fotografijų parodos.

Markų kultūros centras tapo vienu aktyviausių Čiurlionio metų partnerių, įgyvendinęs kūrybinius projektus moksleiviams, virtualios realybės iniciatyvas, sukūręs M. K. Čiurlionio paveikslų interpretacijas skaitmeninėje erdvėje, atkūręs „Rūtos“ draugijos uždangos repliką bei suorganizavęs šiuolaikinių tapybinių interpretacijų konkursą, sulaukusį 150 menininkų darbų.